

Nemzetpolitikai összefoglaló

2014. 8. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Alkotmánybíróság: alaptörvénybe ütköznek a magyar javaslatok

Az alkotmánybíróság a hatályos alaptörvénybe ütközőnek minősítette a parlamenti különbizottság által kidolgozott alkotmánymódosító tervezet 26 pontját, közöttük azokat a magyarságnak fontos változtatásokat, amelyeket az RMDSZ javasolt - derült ki a testület vasárnapi közleményéből. A pénteken kezdődött normakontroll során az alkotmánybíróság megállapította, hogy a kisebbségi jelképhasználatra, a kulturális autonómia elvére és a hagyományos térségek közigazgatási alegységekre (alrégiókba) szerveződésére vonatkozó módosítási javaslatok túlmutatnak az alkotmánymódosítás határain, ezért elfogadásukkal a parlament sértené az alaptörvényt. Az RMDSZ javaslatai közül már a parlamenti különbizottság sem fogadta el azt, hogy a kisebbségi nyelveket regionális nyelvként ismerjék el. Azt azonban a szövegező testület megszavazta és beépítette az alkotmánymódosító tervezetbe, hogy a nemzeti kisebbségek szabadon használhatják köztéren és magánterületen az etnikai, nyelvi és vallásos identitásukkal kapcsolatos nemzeti jelképeiket, hogy a kisebbségek képviselői saját döntéshozó és végrehajtó szerveket hozhatnak létre az identitásuk megőrzését érintő hatáskörökkel, és hogy a parlament sarkalatos törvénnyel elismerheti a hagyományos térségek közigazgatási alegységekre szerveződését a megalakítandó közigazgatási régiókon belül. Ezt a három módosítást alkotmányellenesnek minősítette a testület. A magyarságot érintő változtatások közül csak az ellen nem emelt kifogást az alkotmánybíróság, amely szerint Románia elismeri a királyi családot, a nemzeti kisebbségeket, a román ortodox egyházat és a többi vallásos felekezet történelmi szerepét a román állam kialakulásában. A normakontroll után a tervezet a törvényhozás elé kerül, amelynek ki kell igazítania a testület által kifogásolt pontokat, mert a tervezet a parlamenti szavazás után ismét az alkotmánybíróság elé kerül, amely ugyanúgy érvénytelenítheti azt, mint bármely alkotmányellenes törvénytervezetet. Az alkotmánybíróság - a 26 alaptörvénybe ütköző ponton kívül - több tucatnyi javaslatot is megfogalmazott, amelyeket a parlamentnek nem kötelező figyelembe vennie, de elfogadásuk - a taláros testület szerint - összehangoltabbá és egyértelműbbé tenné az alkotmány szövegét. Az alkotmánymódosítást a parlamentnek kétharmados többséggel kell elfogadnia, és akkor lép hatályba, ha azt érvényes népszavazás is megerősíti.

Kelemen Hunor: taktikai okokból késik az autonómiatervezet

Kelemen Hunor az RMDSZ szakértői által készített székelyföldi autonómiastatútum-tervezetéről elmondta, azt akár holnap is közvitára bocsáthatnák, de várják, hogy a jelenlegi alkotmányhoz igazított változatra, vagy a készülő módosított alkotmányhoz igazított változatra lesz szükség. Hozátette, hogy a két változat kis mértékben különbözik egymástól. A készülő új alkotmányra szabott változat arra a tervezett alkotmányos tétellel van tekintettel, mely szerint közigazgatási alrégiók is létrehozhatók Romániában. Az RMDSZ elnöke elmondta, a tervezet közvitára bocsátásával mindenképpen meg szeretné várni, hogy az Alkotmánybíróság elfogadja-e az alkotmánymódosítás tervezetét, vagy

visszaküldi azt a parlamentbe. Azt is megjegyezte, hogy elsőként a Magyar Polgári Pártnak (MPP) mutatják meg a tervezetet, hogy a párt kialakíthassa álláspontját. Az MPP korábban a törvénytervezettől tette függővé, hogy köt-e olyan együttműködési szerződést az RMDSZ-szel, amely az európai parlamenti választásokon való közös indulásra is kitér. Kelemen Hunor nyomatékosította, a tavaszi parlamenti ülészek során mindenképp beterjesztik a törvénytervezetet, de előtte közvitára bocsátják a szöveget. Az elnök korábban december végére, majd január végére ígérte a tervezet közvitára bocsátását. Az RMDSZ elnöke az MTI-nek azt is elmondta, politikusainak a belátására bízta, hogy részt vesznek-e a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) által szervezett Székely szabadság napján március 10-én Marosvásárhelyen. Hozzátette, még nem tudja, hogy ő maga elmegy-e a rendezvényre, ugyanis az azt megelőző napokon az Európai Néppárt kongresszusán vesz részt, és megtörténhet, hogy a kongresszust követő egyeztetések március 10-ig is elnyúlnak. Kelemen Hunor nyomatékosította, a rendezvényt szervező SZNT-nek nagyon oda kell figyelnie arra, hogy tartsa távol a pártpolitikát a rendezvénytől, és ne hangozzanak el RMDSZ-t sértő kijelentések. Kelemen Hunor azt is megjegyezte, ha az SZNT valamilyen nyilatkozatot akarna elfogadtatni az összegyűltekkal, igényt tartanak arra, hogy a dokumentum szövegét közösen dolgozzák ki. A marosvásárhelyi székely vértanúk emlékművénél tartandó megemlékezésen és az azt követő felvonuláson százezer ember részvételére számít az SZNT.

Az RMDSZ március elején véglegesíti EP-jelöltlistáját

Hat pályázó jelezte az európai parlamenti választásokon való indulási szándékát a hivatalos határidő lejártáig az RMDSZ választási bizottságánál, a jelöltlistát március elején véglegesítik – közölte szombaton Kovács Péter, az RMDSZ főtitkára. A szövetség honlapján olvasható tájékoztatás szerint valamennyi pályázó dossziéját formai szempontból megfelelőnek találták és az esetleges óvások elbírálása után a Szövetségi Állandó Tanács (SZÁT) a jövő héten rangsorolja őket. A jelöltlistát a szövetség belső parlamentjeként működő Szövetségi Képviselők Tanácsa (SZKT) március elsejei ülésén erősíti meg – tette hozzá a főtitkár. „A szövetség színeiben a két jelenlegi európai parlamenti képviselőnk, Sógor Csaba és Winkler Gyula mellett Vincze Loránt külügyi titkár, Eckstein-Kovács Péter, valamint Hegedüs Csilla főtitkárhelyettes, a Nőszervezet jelöltje és Antal Lóránt, a Magyar Ifjúsági Értekezlet jelöltje indul a május 25-i választásokon” – tájékoztattott a jelöltekéről a főtitkárság vezetője. Kovács Péter hozzátette: a SZÁT a területi szervezetekkel, platformokkal, az RMDSZ Nőszervezetével, illetve a Magyar Ifjúsági Értekezlettel konzultálva kiegészíti a szövetség jelöltlistáját, amelyen 32 személy szerepel majd. Korábban Borbély László, a szövetség politikai alelnöke kijelentette: az RMDSZ nem készül koalíciós listát állítani, de tárgyal az általa komolynak tekintett Magyar Polgári Párt (MPP) vezetőivel az összefogásról. Az MTI kérdésére hozzátette, ugyan korábban úgy határozott az RMDSZ egyik döntéshozó szerve, hogy csak RMDSZ-szervezetek jelöltjei kerülhetnek fel a szövetség jelöltlistájára, „van megoldás” arra is, hogy az MPP jelöltjeit is felvegyék az RMDSZ-listára. Borbély László csütörtöki

sajtóértekezletén nyomatékosította: semmilyen együttműködésre nem törekednek az RMDSZ által komolytalannak tekintett Erdélyi Magyar Néppárttal (EMNP). Tamás Sándor, a szövetség háromszéki szervezetének elnöke pénteki sepsiszentgyörgyi sajtótájékoztatóján arról beszélt, hogy országos szinten 435 ezer szavazatot kell összegyűjtenie az RMDSZ-nek, hogy a legpesszimistább forgatókönyv szerint is elérjék az 5 százalékos bejutási küszöböt. A székelyföldi politikus ugyanakkor úgy látja, hogy az RMDSZ-en kívül más magyar párt nem tudja összegyűjteni az induláshoz szükséges 200 ezer támogató aláírást. Tamás Sándor szerint egyébként az RMDSZ-listáról két jelölt juthat be. A háromszéki szervezet azt kéri, hogy az egyik székelyföldi legyen, így Sógor Csabát és utána Winkler Gyulát támogatják az első két helyre. Kérték ugyanakkor, hogy a lista első tíz helyezettje között legyen egy háromszéki is.

EP szakbizottság: tovább kell vizsgálni a Beneš-dekrétumokat

Az Európai Parlament jogi bizottsága megállapította, hogy a Beneš-dekrétumok rendelkezései a mai napig a szlovák jogrend részét képezik, ezért további vizsgálatokra van szükség - tudatta közös nyilatkozatban Mészáros Alajos szlovákiai magyar néppárti, valamint Szájer József és Bagó Zoltán fideszes EP-képviselő. Megjegyezték, ez az első uniós szintű jogi dokumentum, amely mindezt kimondja. Az EP petíciós bizottsága tavaly úgy határozott, hogy kikéri a jogi bizottság véleményét a Beneš-dekrétumok ügyében. A jogi szakbizottság hosszas vizsgálódás után készítette el a most elfogadott szakvéleményét. A dokumentum a három magyar EP-képviselő szerint fontos hivatkozási alapként szolgál: bár nem minden pontja egyértelmű, bíráló észrevételeket tesz a Beneš-dekrétumok kapcsán, és kimondja, hogy azok a mai napig a szlovák jogrend részét képezik, ezért további vizsgálatok kívánatosak. A szakbizottság ülésén részt vett Jaroslav Paška, a Szlovák Nemzeti Párt (SNS) EP-képviselője, aki sikertelenül próbálta levetetni ezt a pontot a napirendről, és meghíúsítani a szavazást. Mészáros Alajos szerint az elfogadott szakvélemény olyan elemzésen alapuló dokumentum, amely irányt mutat a további feladatokhoz. Szájer József, a néppárti EP-frakció alelnöke leszögezte: a magyarországi és a határon túli magyar képviselők közösen dolgoznak tovább annak érdekében, hogy az ügyben fennálló vita mihamarabb lezáruljon. Bagó Zoltán szerint a labda most újból a szlovák közigazgatás térfelén pattog, hiszen Szlovákiának, mint EU-tagállamnak kötelessége a jogi ellentmondást feloldani és a diszkriminatív részeket a szlovák jogrendből kiiktatni.

EP-választások: Csáky Pál az MKP listavezetője

Csáky Pál vezeti majd a Magyar Közösség Pártja európai parlamenti jelöltjeinek listáját – erről titkos szavazással döntött szombati ülésén az MKP Országos Tanácsa. A lista második helyére Farkas Iván, a párt gazdasági alelnöke került. Berényi József, az MKP

elnöke az ülést követően elmondta: úgy véli, Csáky Pál kitűnően ért az európai politikához. „Kevés ember van Szlovákiában, aki úgy ismerné Európát, mint ő” – fogalmazott. Az MKP színeiben jelenleg két képviselő tevékenykedik az EP-ben, de a ma jóváhagyott listán egyikük sem szerepel. Bauer Edit a múlt hét folyamán tájékoztatta Berényi Józsefet arról, hogy nem indul a választásokon. Mészáros Alajos azt követően döntött úgy, hogy nem indul, miután az OT nem őt választotta listavezetővé. Az MKP jelöltjeinek listáján összesen tizenhárom név van, a felmérések szerint legfeljebb két jelölt bejutására van esély. A jelöltlista további helyein többnyire fiatal politikusok nevei szerepelnek, átlagéletkoruk 30 év körül van. Csáky Pál, az MKP listavezetője elmondta: megválasztása esetén kiemelt feladatának fogja tekinteni, hogy a felvidéki jogfosztottak ügyét újból napirendre tűzzék, valamint hogy az európai uniós döntéshozók tudomására hozzák, Robert Fico kormánya „látványos módon semmibe veszi Dél-Szlovákia gazdasági és szociális igényeit”. Csáky Pál hozzátette, hogy erősítené a régió érdekében kifejtett lobbitevékenységet is. Farkas Ivánt meglepetésként érte, hogy felkerült a párt EP listájára. Elmondta: saját szakterületén, vagyis a gazdaság, a régiófejlesztés és „az emberközeli témák” terén szeretné erősíteni a szlovákiai EP-képviselők tevékenységét. Legfőbb célja, hogy sikerüljön eltüntetni azokat a különbségeket, amelyek a dél-szlovákiai régió és az ország többi területe között kialakultak a magyarok lakta területek hátrányára. Az európai parlamenti választásokra 2014. május 24-én kerül majd sor Szlovákiában.

Bátran, de felelősséggel - Meghirdette választási programját a VMSZ

Bátran, de felelősséggel mottóval hirdette meg választási programját a Vajdasági Magyar Szövetség a jövő hónapban tartandó szerbiai előre hozott parlamenti választásokra. Pásztor István elnök a sajtótájékoztatón hangsúlyozta, hogy a VMSZ a legnagyobb vajdasági magyar pártként jól szervezeten, stabilan dolgozott, és széleskörű a támogatottsága azok körében, akiknek az érdekeit képviseli. Emlékeztetett arra is, hogy éppen hét évvel ezelőtt vált ismét parlamenti párttá a VMSZ, és azóta minden választáson növelni tudta képviselői számát, a 250 tagú szerb képviselőházban jelenleg öt politikusuk van. Választási céljuk az is, hogy ezt a képviselői számot megtartsák. Kiemelte, hogy a VMSZ programja „magyar program, de nem magyarkodó program”. Ehhez kapcsolódóan kifejtette, hogy pártja elsősorban a vajdasági magyarság érdekeit képviseli, de azokra a kérdésekre is nagy hangsúlyt fektet, amelyek az egész országot foglalkoztatják. A politikai bátorság egyszerre jelenti azt, hogy bátornak kell lenni kimondani bizonyos mondatokat, de bátornak kell lenni ahhoz is, hogy „ne mondjunk ki valamit”. Pásztor hangsúlyozta, hogy eddig is reális kijelentéseket tettek, attól függetlenül, hogy az kinek tetszett vagy kinek nem. Pásztor Bálint, a VMSZ parlamenti frakcióvezetője a természetes választási küszöb fogalmát ismertetve kijelentette, hogy annyi kisebbségi képviselő kerülhet be a parlamentbe, ahányszor az egy mandátumhoz szükséges szavazatszámot megszerzi egy

nemzeti kisebbségi párt. Ehhez – a részvételtől függően – általában 12-16 ezer voks szükséges. Elmondta, hogy az előző időszak megmutatta, ellenzékbeli is lehet eredményeket elérni, példaként pedig a vajdasági magyar polgári lakosság ellen 1944-45-ben elkövetett vérengzések elítéléséről szóló parlamenti nyilatkozatot említette. Hozzáfűzte: a jövőben az lenne célszerű, ha a márciusi előre hozott választásokat követően a parlamenti többség részévé válnának. Mint magyarázta: nem elképzelhetetlen, hogy kétharmados többsége lesz a győztes koalíciónak, amelynek köszönhetően olyan folyamatok indulhatnak el, mint amilyenek Magyarországon is az utóbbi négy évben. A szerb parlament következő négyéves ciklusának feladatai között szerepelhet az alkotmánymódosítás, a politikai rendszer átalakítása, illetve számos olyan kérdés, ami a gazdaságot, a szociális szférát és egészségügyet érinti. Ez utóbbiak a VMSZ választási programjában is kiemelt helyen szerepelnek. Ezek mellett a többség részeként beleszólásuk lehet abba, hogy a nemzeti tanácsokról szóló törvény és a Vajdaság alapdokumentumának számító statútum is úgy módosuljon, hogy az a vajdasági magyarság számára is elfogadható legyen.

Pásztor: A VMSZ folyamatosságra törekszik

Folyamatosságra törekedett választási programja összeállításakor a Vajdasági Magyar Szövetség - jelentette ki Pásztor István pártelnök hétfőn a Pannon RTV Közügyek című műsorában. A legnagyobb vajdasági magyar párt vezetője elmondta, hogy ez a folyamatosság a kisebbségi autonómiatörekvések, a nemzeti tanácsok jogai, a stratégiák folytatása, az alkotmányosság és a Vajdaság státusa, a vagyon-visszaszármaztatás, a rehabilitáció és a közbiztonság kérdésében szembeállít. Emellett a 2014-es programban megélhetési, szociális és egészségügyi kérdésekre koncentrálnak, a vajdasági magyarságot ugyanis most ezek a kérdések foglalkoztatják „húsba vágóan”. Pásztor István azt is hangsúlyozta, hogy „Szerbia ebben a pillanatban még nem olyan, amilyennek szeretnénk”, de „bármilyen is volt az elmúlt 25 év, ha összefogunk, olyan történeteket tudunk teremteni, amelyek jobba teszik ezt az országot”. Azt a korábbi kijelentését is kifejtette, miszerint a VMSZ a kormánykoalíció része szeretne lenni. Rámutatott arra, hogy ma már nincs olyan ellenszenv a legnagyobb szerb párt, a Szerb Haladó Párt iránt, mint a két évvel ezelőtti választásokon volt. Megváltozott a magyar lakosság véleménye is - mondta Pásztor István. Emlékeztetett arra, hogy 2012-ben a konstruktív ellenzék pozíciójában látták a legjobb érdekképviselőt, most viszont - főleg Szerbia európai uniós csatlakozásának megkezdése, valamint a nemzeti tanácsokról szóló negatív hatású alkotmánybírói döntés miatt - úgy vélik, hogy a kormánykoalíció részeként lehet hatékonyabb az érdekérvényesítés. Kijelentette, hogy nem minden áron ragaszkodnak ehhez, csak abban az esetben, ha a vezető pártok is felvállalják a VMSZ elképzeléseit.

